

на читалището. Навсѣкжде възникнаха множество партийни клубове, целящи да създадат свои добри партизани. Явиха се и професионалните и най-разнообразни други организации, които прибраха всички ония граждани, интереситѣ на които диктуваха общностъ. И читалището не можа да се съвземе. За да се подкрепи и засили, презъ 1911 година се създаде Читалищниятъ съюзъ, който, съ срѣдствата, съ които разполага, успѣшно импулсира и координира дейността на всички читалища въ България.

Спрѣхме се бѣгло върху миналото на читалището, съ целъ да подчертаемъ голѣмата му роля тогава, за да можемъ сега да набележимъ задачитѣ на днешното читалище, съ огледъ на новото време. Очаква се много отъ читалището. Общъ е повикътъ да се засили неговата дейностъ въ областта на просвѣта и култура. И на първо мѣсто днесъ пакъ поставятъ учителя. И наистина, единичкиятъ сега основателъ и ръководителъ на селското читалище е учителътъ. И той трѣбва да поеме тоя тежъкъ кръстъ. Защото той живѣе непосредствено съ селенина, познава нуждитѣ и болкитѣ му и лесно би могълъ да намѣри срѣдства и начинъ за въздействие. И затова всички обръщатъ погледа си къмъ селския учителъ, който нѣма да се откаже отъ благородното си празвание, макаръ и твърде тежко.

Първата грижа на учителя, следъ като образува читалище въ село (ако до сега не е основано такова), е да подбере такива книги и списания, които на първо време биха най-добре отговорили на предназначението на селското читалище. Учителътъ — ръководителъ на читалището ще трѣбва да прави строгъ подборъ на книгитѣ. Не трѣбва да взема нищо излишно. На първо време такива, написани популярно и предназначени за масата. Въоръженъ съ такава литература, учителътъ вече ще пристѣпи къмъ работа, която ще раздѣли на две: 1) просвѣта и 2) развлѣчение — развиване вкусъ и любовъ къмъ театъра. Първата работа ще се състои въ организирането на редица популярни беседи презъ селенитѣ върху най-обикновенни въпроси, заети отъ ежедневиия животъ. По тоя начинъ ще го просвѣти по много тъмни за селенина въпроси и ще събуди у него интересъ къмъ науката. Така ще може да се изкоренятъ не малко лоши предразсѣдки, напр. по отношение на здравето му и др. Това е едната страна. Ще се приучи, отъ друга, да разговаря, да запитва, да задава въпроси. По-нататъкъ, учителътъ ще отиде по-далечъ: той ще чете предъ селенитѣ нѣкои подходящи художествени произведения, достѣпни за умствения имъ уровень.

Развлѣчението е недѣлима частъ отъ живота на всѣки човѣкъ. Не прави изключение въ това отношение и селенинътъ. Той обича да се развлича. Това нѣщо трѣбва добре да се използва отъ учителя. За целта ще си послужи съ драматическото представление и хубавия филмъ. Всички знаятъ, че почти въ всички села учителитѣ сж устройвали сполучливи вечеринки. Драмата, която се играе, макаръ и на селска сцена, е твърде мощно срѣдство за въздействие върху публиката. Защото тя поставя най-главнитѣ жизнени въпроси за разрешение. Тукъ — на сцената — зрительтъ (нашиятъ наивенъ и простъ селенинъ) ще види, че винаги доброто тържествува надъ злото, че правдата и любовта трѣбва да царуватъ въ душата и сърдцето на човѣка, че всичко лошо, кога да е, се наказва.